

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΟΛΗΣ

ΣΤΟ 3^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Πορευόμαστε προς το Συνέδριο του Κινήματος με τα μάτια στραμμένα στη συνέχιση του ουκρανικού δράματος, όπως αυτό προέκυψε από την αδίστακτη εισβολή του καθεστώτος Πούτιν. Οι επιπτώσεις αυτού του δράματος αγκαλιάζουν όλο τον κόσμο και κυρίως την Ευρώπη. Ελπίζουμε πως σύντομα η θρησκευτική Ανάσταση θα συνοδευτεί και με την Ανάσταση του ουκρανικού λαού.

Σ' αυτή τη συγκυρία αισθανόμαστε την ανάγκη να μη κρυφθούμε στην ασφάλεια της άπνοιας ιδεών, αλλά να δηλώσουμε ότι πολιτική ανανέωση χωρίς ιδέες, αρχές και αξίες δεν γίνεται. Είμαστε σύγχρονοι σοσιαλδημοκράτες. Η σημερινή Σοσιαλδημοκρατία καλείται να ανακαλύψει νέους δρόμους και πηγές για να δώσει εναλλακτικές λύσεις στην παγκοσμιοποίηση, για να ανανεώσει την εμπιστοσύνη προς την ίδια και την πολιτική. Δεν έχει εύκολο ρόλο.

Θέλουμε να μιλήσουμε για το παρόν και το μέλλον, κυρίως της νέας γενιάς, αλλά και των σημερινών εργαζόμενων που ζουν στην ανασφάλεια, το μέλλον αυτών που βλέπουν την ανεργία τους ως μονιμότητα, αλλά ακόμη και το αύριο των σημερινών συνταξιούχων. **Δεν θέλουμε να επιστρέψουμε ή να επαναλάβουμε το παρελθόν μας, θέλουμε να αλλάξουμε το μέλλον μας.**

Η βασική αιτία της αντοχής των αντιδημοκρατικών ακροδεξιών κινήσεων σήμερα είναι το ότι οι δυο μεταπολεμικοί πόλοι των δυτικών κομματικών συστημάτων φαίνεται να μην έχουν διαφορετικές αφηγήσεις να καταθέσουν. Η κατάργηση της διάκρισης Αριστερά – Δεξιά που κάποιοι επαινούν, είναι η αιτία της κρίσης των δημοκρατιών. Η αίσθηση των ανισοτήτων και η καθοδική κοινωνική κινητικότητα γεννούν τον λαϊκισμό και την κρίση των δημοκρατιών. **Κεντρική στόχευση μας είναι μια Συμμαχία των λιγότερο ευνοημένων, των απειλούμενων και δυσारेστημένων από τις νέες ανισότητες και ανασφάλειες με τα νέα παραγωγικά δυναμικά και μεσαία στρώματα και τον κόσμο του πνεύματος που αναζητούν την παραγωγική και κοινωνική καινοτομία, τη διεύρυνση αλλά και την ισότητα ευκαιριών. Προοδευτικός σήμερα είναι αυτός που μάχεται για μεταρρυθμίσεις που μειώνουν τις ανισότητες.**

Σε μια εποχή που οι θεσμοί της οικονομίας λειτουργούν σε παγκόσμιο επίπεδο, οι θεσμοί της πολιτικής παραμένουν εγκλωβισμένοι σε εθνο-κρατικές λογικές. Μόνο αν κατορθώσει η Σοσιαλδημοκρατία να συμβάλει στον εκδημοκρατισμό της οικονομικής παγκοσμιοποίησης, θα καταφέρει και τα εθνικά συμφέροντα να εξυπηρετήσει και την ιδέα της Ενωμένης Ευρώπης να προωθήσει.

Σ' αυτό το πλαίσιο οι σοσιαλδημοκράτες καλούνται να αντιμετωπίσουν **τέσσερις βασικές προκλήσεις:**

- ✚ την περιθωριοποίηση των κοινοβουλευτικών θεσμών, για χάρη είτε της εκτελεστικής εξουσίας είτε υπερεθνικών μη λογοδοτούντων στους πολίτες οργανισμών.
- ✚ την «τεχνοκρατική» διαδικασία των πολιτικών αποφάσεων. Η αντιπροσωπευτική δημοκρατία είναι πάνω από όλα δημοκρατία των κομμάτων, τα οποία όμως έχουν υποστεί μεγάλους μετασχηματισμούς και από κόμματα ταξικά με ιδεολογία έχουν μετασχηματιστεί σε αποϊδεολογικοποιημένα κόμματα καρτέλ.
- ✚ το διαζύγιο μεταξύ της «πολιτικής» και της σφαίρας χάραξης της δημόσιας πολιτικής. Την ίδια στιγμή που με τη συνεπικουρία και του διαδικτύου αυξάνεται ο πλουραλισμός, αυξάνεται και ο κατακερματισμός της δημόσιας σφαίρας. Ανοίγει

έτσι ο δρόμος μετάβασης από την αντιπροσωπευτική δημοκρατία στη δημοκρατία του «κοινού», από τους ιδεολόγους και τους κομματικούς ακτιβιστές στην επιρροή των συμβούλων επικοινωνίας.

- ✚ την καθοδική κοινωνική κινητικότητα για τα μεγαλύτερα τμήματα των ευρωπαϊκών κοινωνιών. Η πολιτική συγκινεί όταν εξασφαλίζει την ατομική και οικογενειακή ανοδική κινητικότητα των πολιτών. Και όταν η κινητικότητα σταματά, αυτό σημαίνει ότι επελαύνουν οι ανισότητες.

Εμείς ως Κίνηση Ιδεών και Πολιτικής -οι οποίοι δεν είμαστε ενταγμένοι στο ΠΑΣΟΚ- στηρίζουμε πολλά προς την κατεύθυνση της επανόδου της πολιτικής και του ενδιαφέροντος για τον πολίτη, αλλά δεν κρύβουμε ότι χρειάζεται από κοινού με την υπόλοιπη ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατική οικογένεια να κάνουμε πολλά περισσότερα. Και όχι με κούφια λόγια αλλά με αναστοχασμό που γίνεται πράξη. Οι εποχές της κομματικής αυταρέσκειας έχουν περάσει ανεπιστρεπτί.

Δεν αντιμετωπίζουμε όμως όλους τους πολίτες που σαγηνεύονται από τις σειρήνες απαξίωσης της πολιτικής με τη ίδια λογική. Δεν είναι όλοι τους «αντιδημοκράτες». Η ελιτιστική απαξίωση τους αποτελεί μεγαλύτερο κίνδυνο για τη δημοκρατία από τη δική τους «διαμαρτυρία».

B. Ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία

Η Σοσιαλδημοκρατία επιστρέφει. Είναι αλήθεια. Αν όμως αυτό συμβεί μόνο λόγω της πανδημίας, αυτή θα φύγει, μαζί με την πανδημία, όπως ήρθε. Η πανδημία, η οποία βρήκε τις κοινωνίες και τα κράτη απροετοίμαστα, θέτει με νέο τρόπο παλιά ζητήματα, όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη, ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας, η τηλεργασία, οι ευέλικτες μορφές απασχόλησης, η ισχυροποίηση του κράτους πρόληψης, οι κοινωνίες της επιτήρησης και της παρακολούθησης, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, η βιοϊατρική, οι ψηφιακές ανισότητες, τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις, ο πλανητικός φόβος, οι περιβαλλοντικές διακινδυνεύσεις, η ασφάλεια, η μετανάστευση. Όλα αυτά αποκτούν νέα διάσταση που αν δεν προσέξουμε, μπορεί να μονιμοποιήσει και να νομιμοποιήσει αυταρχικές λύσεις και τάσεις.

Χρειάζεται στροφή στην κοινωνία με αριστερές πολιτικές που εστιάζουν στα κέντρα των κοινωνιών. Πολιτική απάντηση στην οικονομική παγκοσμιοποίηση, να τι χρειάζεται. Υπέρβαση των εθνικισμών με Συμφωνίες όπως αυτή των Πρεσπών. Η Σοσιαλδημοκρατία είναι η παράταξη των διαρκών μετασχηματισμών του εαυτού της και της κοινωνίας. Είναι η παράταξη που επιδιώκει να κάνει την καθημερινή ζωή των ανθρώπων πιο αξιοπρεπή. Ακριβώς αυτή της η αδυναμία να κάνει τη ζωή των ανθρώπων πιο αξιοπρεπή τα τελευταία 20 χρόνια, η αδυναμία της να απαντήσει πολιτικά στην παγκοσμιοποίηση, εξηγεί την κρίση της.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μεγάλο κομμάτι των ευρωπαίων πολιτών έχουν την αίσθηση ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι κάτι το ξένο προς αυτούς, μία δύναμη που δεν ελέγχουν και η οποία πολλές φορές επιβουλεύεται τα δικαιώματά τους. Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε αρχές και αξίες που αποτελούν την βάση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, όπως η αλληλεγγύη, το κράτος δικαίου και οι θεμελιώδεις ελευθερίες να βρίσκονται στο στόχαστρο.

Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να μη συμβαίνει τίποτα.

Γ. Η σοσιαλδημοκρατική μας αφήγηση

Για να μετατρέψουμε τις ιδέες μας σε λίπασμα για την ενδυνάμωσή μας στην ελληνική πραγματικότητα, πρέπει να γίνει σαφές το στίγμα μας, η αφήγησή μας. Κατανοούμε ότι δεν αρκεί απλά η επίκληση της αυτονομίας μας από την «κανονικότητα» της ΝΔ και την πολιτική σουπερμάρκετ του ΣΥΡΙΖΑ. **Είμαστε αυτόνομο κόμμα, όχι γιατί δεν είμαστε ούτε με τον συντηρητισμό της ΝΔ ούτε με τον αριστερόστροφο λαϊκισμό του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά γιατί δεν είμαστε η ΝΔ ή ο ΣΥΡΙΖΑ. Είμαστε το κόμμα της ελληνικής σοσιαλδημοκρατίας.**

Στροφή στα αριστερά λένε μερικοί και ξεχνούν ότι αυτό από μόνο του είναι κενός λόγος. **Στροφή στα «αριστερά» δεν σημαίνει στροφή στον ΣΥΡΙΖΑ.** Λόγω των πολιτικών του ΣΥΡΙΖΑ, στην κοινωνία διαμορφώθηκε ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας το οποίο δεν θέλει καν να ακούει περί Αριστεράς και Κεντροαριστεράς. Όλο και περισσότεροι πολίτες συνειδητοποιούν πόσο μεγάλη ζημιά έχει προκαλέσει η πολιτική ΣΥΡΙΖΑ σε όσους ακόμη θέλουν να είναι αριστεροί αλλά και δημοκράτες.

Ούτε όμως η σκόπιμη απολυτοποίηση της «κανονικότητας» μας βρίσκει σύμφωνους. Οι σοσιαλδημοκράτες είναι με τις αλλαγές, με την ανανέωση, με τις μεταρρυθμίσεις, με τις δημοκρατικές τομές. Με την έννοια της κανονικότητας κάποιοι και κάποια συμφέροντα εννοούν να αφήσουμε τα μείζονα, και τα πιο άνισα ταξικά χαρακτηριστικά αυτής της κοινωνίας και του ελληνικού κοινωνικού και πολιτικού συστήματος να παραμένουν ίδια με αυτά που μάς οδήγησαν στην κρίση. Αυτή είναι μια μη κανονική «κανονικότητα». **Όσοι μιλούν για μια τέτοια κανονικότητα, εννοούν μια μόνιμη συμμαχία με την Κεντροδεξιά και τη ΝΔ. Ούτε αυτό πρέπει να επιτρέψουμε να γίνει.** Κάτι τέτοιο όχι μόνο θα παγιδεύσει την ελληνική Σοσιαλδημοκρατία σε ιδέες και πρακτικές ξένες προς την παράδοσή της και προς το όραμά της αλλά και θα αφήσει τον ευρύτερο προοδευτικό χώρο έρμαιο του λαϊκισμού και των τυχοδιωκτισμών. **Γι' αυτό και δεν συμφωνούμε με τις συνεχιζόμενες εκκλήσεις δήθεν «κεντρών» για «κυβερνήσεις σωτηρίας» με τη ΝΔ.**

Γ. Οκτώ ελληνικές προτεραιότητες

- ✓ **Πρώτη προτεραιότητα** είναι ο σχεδιασμός μιας νέας δίκαιης και συμπεριληπτικής αναπτυξιακής στρατηγικής, για την διεύρυνση της επιχειρηματικότητας, μεταξύ άλλων στους νέους και τις γυναίκες, με την δημιουργία νέων ευκαιριών, την προώθηση της παραγωγικής και κοινωνικής καινοτομίας, τον τεχνολογικό μετασχηματισμό της οικονομίας προς ένα περισσότερο ανταγωνιστικό παραγωγικό μοντέλο, που δεν θα αφήνει κανέναν πίσω, με:
  - την προσαρμογή των παραδοσιακών τομέων της οικονομίας,
  - την ενίσχυση των υφιστάμενων αλυσίδων αξίας (αγροδιατροφή, τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργική βιομηχανία κλπ) που περιλαμβάνουν δυναμικούς κλάδους και σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της χώρας, προκειμένου να συμμετάσχουμε με ευνοϊκότερους όρους στο ευρωπαϊκό και διεθνή καταμερισμό εργασίας,
  - την ενίσχυση και ανάδειξη νέων τομέων και κλάδων που παράγουν διεθνώς εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες (τεχνολογικές καινοτομίες, τεχνητή νοημοσύνη (AI), ρομποτική, Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT), εκτύπωση 3D, γενετική μηχανική, νανοτεχνολογία, κβαντικοί υπολογιστές, και άλλες τεχνολογίες αιχμής), βιοτεχνολογία, υπηρεσίες υγείας, κυκλική οικονομία, επαναχρήση-επιδιόρθωση-ανακύκλωση, πράσινη ενέργεια, κλπ) και τη στήριξη της Κοινωνικής Οικονομίας και της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.
- ✓ **Δεύτερη προτεραιότητα** είναι ένα συμπεριληπτικό ψηφιακό κράτος δημοκρατίας και ανοιχτότητας. **Στην εποχή της τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης το μεγάλο διακύβευμα είναι η ψηφιακή κυριαρχία, η οποία δεν είναι κοινωνικά ουδέτερη.**

Εξελίσσεται μια παγκόσμια διαμάχη για τον έλεγχο υποδομών, δεδομένων, λογισμικού, προτύπων, διαδικασιών, υπηρεσιών και υλικού. Σε αυτή τη μάχη για τον έλεγχο του ψηφιακού συγκρούονται από τη μια οι μέγα-εταιρείες που το σχεδιάζουν, το παράγουν και το διατηρούν και από την άλλη κράτη και υπερεθνικές οντότητες όπως η Ε.Ε που μεταξύ άλλων έχουν τη δύναμη να ορίσουν τι είναι νόμιμο και πως φορολογείται. Το κίνημά μας έχει καθήκον μέσα από πολυεπίπεδες και μεταβλητές συμμαχίες να διεκδικήσει την ψηφιακή κυριαρχία και την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων, την κοινωνική συνοχή, την ευημερία και την πρόσβαση των λιγότερο προνομιούχων στην καινοτομία. Ένα κράτος οι ψηφιακές υπηρεσίες του οποίου θα συν-σχεδιάζονται σε κάθε στάδιο μαζί με τους πολίτες και όχι ερήμην τους. Η γραφειοκρατία, η εκτεταμένη διαφθορά, η τρωτότητα των υποδομών και η απουσία πολιτικών ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου είναι πεδία που χρειάζονται τομές και παρεμβάσεις. Διεκδικούμε όχι μόνο τον ψηφιακό μετασχηματισμό που θεωρούμε κοινωνικό κεκτημένο, αλλά και την ουσιαστική δημοκρατικοποίηση των ψηφιακών υποδομών. Τέλος διεκδικούμε την ψηφιακή αυτονομία σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, μέσα από μια ψηφιακή συμμετοχική και συμπεριληπτική δημοκρατία.

- ✓ **Τρίτη προτεραιότητα** είναι η ανάγκη δημιουργίας ενός νέου μοντέλου κοινωνικού κράτους, το οποίο θα προωθή την άμβλυνση των ανισοτήτων με τολμηρές αλλαγές και δυναμικές προσαρμογές. Η επιλογή είναι μονόδρομος: μετάβαση από ένα κοινωνικό κράτος που «αποζημιώνει» σε ένα κοινωνικό κράτος που «επενδύει». Μόνο έτσι θα επιστρέψουμε στους πολίτες τις «κλεμμένες» δυνατότητές τους. **Το δίλημμα κράτος πρόνοιας ολικών ή μερικών παροχών είναι ψευδοδίλημα. Σ' αυτό απαντά το κοινωνικό κράτος παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, ολικών μόνο για όσους το έχουν ανάγκη.** Αν το κράτος πρόνοιας είναι ορθολογικό και στοχευμένο δεν είναι απλά δίκαιο, έχει και αναπτυξιακό χαρακτήρα. Όταν η πρόνοια είναι στοχευμένη, η κοινωνική ανάπτυξη είναι καθολική. Συστατικό στοιχείο αυτού του κράτους είναι και η στήριξη της παιδείας ως δημόσιου αγαθού. Αποσκοπούμε σε μια δημόσια παιδεία που θα ξεπερνά τις σημερινές της αδυναμίες. Γι' αυτό θεωρούμε πως άμεση προτεραιότητα πρέπει να γίνει η αναβάθμιση του λυκείου ως αυτόνομης εκπαιδευτικής βαθμίδας και με την θέσπιση του Εθνικού Απολυτηρίου, η βελτίωση της τεχνικής-επαγγελματικής εκπαίδευσης και η αναδιοργάνωση του χάρτη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που μετά την άκριτη μετατροπή των Τ.Ε.Ι σε Ανώτατα Ιδρύματα από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έχουν δημιουργήσει δραματικά προβλήματα.

Η πολιτική αυτή πρέπει να συνδεθεί με την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και των φορέων της, που κινούνται μεταξύ του κράτους και της ιδιωτικής οικονομίας, συνεισφέροντας πρωτίστως στην κάλυψη υπαρκτών αναγκών της κοινωνίας (ένταξη ευάλωτων ή περιθωριοποιημένων ομάδων και ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, ατόμων εκτός αγοράς εργασίας, τη πράσινη μετάβαση και ανάπτυξη (προσιτή στέγαση, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, βιώσιμη κινητικότητα, κυκλική οικονομία, διαχείριση νερού, αγρο-οικολογία, υγής και βιώσιμη παραγωγή -διάθεση τροφίμων, κ.α.) με την αξιοποίηση «κοινωνικών καινοτομιών» και την ενεργοποίηση του «κοινωνικού κεφαλαίου», για μια οικονομία που λειτουργεί για τους ανθρώπους και τον πλανήτη.

- ✓ **Τέταρτη προτεραιότητα** είναι η εξυγίανση του πολιτικού μας συστήματος και του τρόπου με τον οποίο εκλέγονται οι αντιπρόσωποι μας στη Βουλή. Μέχρι σήμερα το

να πετύχεις στην πολιτική εξαρτάται ιδίως από το αν είσαι είτε γόνος πολιτικής οικογένειας είτε πολύ εύπορος. Χρειάζεται έλεγχος του πολιτικού χρήματος και των προνομιακών σχέσεων των εύπορων με τα ΜΜΕ. Το πολιτικό χρήμα και η «ακριβή πολιτική» είναι αντίπαλοί μας, ενώ πρέπει να επανεξεταστεί και η ίδια η αναγκαιότητα του σταυρού προτίμησης, με βάση τα σύγχρονα ευρωπαϊκά δεδομένα.

- ✓ **Πέμπτη προτεραιότητα** είναι η αποκομματικοποίηση του κράτους και η αποκρατικοποίηση των κόμματος, με πρώτο στόχο την δραστική μείωση των μετακλητών υπαλλήλων στους απαλύτως απαραίτητους. Τέρμα πια στα κόμματα που βλέπουν το κράτος σαν λάφυρο και τους υποστηρικτές τους σαν ναύτες-πειρατές που μοιράζονται αυτά τα λάφυρα. Αυτός ο ιδιάζων κρατισμός των κομμάτων, που δεν έχει να κάνει μόνο με τον κρατισμό στην οικονομία παράγει ανισότητες και δημιουργεί αισθήματα αδικίας στους πολίτες. Αυτή η ταύτιση κράτους-κόμματος που παράγει πελατειακές σχέσεις και επιπλέον ανισότητες, πέραν αυτών που παράγει η οικονομία, αποτελεί δικό μας στρατηγικό αντίπαλο.

- ✓ **Έκτη προτεραιότητα** είναι η προοδευτική φορολογία εισοδημάτων, κληρονομιών και περιουσιών, σε συνδυασμό όμως με τη μείωση των φορολογικών συντελεστών για τα επανεπενδυόμενα κέρδη και κυρίως αυτά που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Δεν μπορεί να ζητάς μείωση των ανισοτήτων και Κράτος Πρόνοιας και την ίδια στιγμή να συναγωνίζεσαι τη ΝΔ για το ποιος θα μειώσει περισσότερο όλους τους φόρους. Επίσης όμως δεν αντιμετωπίζουμε τα όποια πλεονάσματα ως μέσα για άσκηση φιλανθρωπικών επιδοματικών πολιτικών, στο βάθος των οποίων βρίσκεται η εξαγορά της ψήφου των ασθενέστερων.

- ✓ **Έβδομη προτεραιότητα** είναι μια αξιοκρατία που δεν εστιάζει μόνο στους «άξιους» αλλά και στην αξία της καταδίκης κάθε κοινωνικού αποκλεισμού. Ο κάθε πολίτης αυτής της χώρας πρέπει να έχει τη θέση που αξίζει στις γνώσεις, τα προσόντα και τις δεξιότητές του, αλλά ταυτοχρόνως κάθε πολίτης ανεξαρτήτως προσόντων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, πρέπει να έχει μια θέση σ' αυτή την κοινωνία. Είμαστε απέναντι σ' ένα «ακραίο φιλελευθερισμό» που ενισχύει όλους εκείνους που θεωρούν ότι για την κρίση φταίνε οι «φτωχοί, οι αγράμματοι, οι ανίκανοι» και ότι μόνο οι «ικανοί και οι έχοντες δεξιότητες» αξίζουν.

- ✓ **Όγδη προτεραιότητα** είναι η ανάσχεση της κλιματικής κρίσης και η υγειονομική θωράκιση της κοινωνίας. Εδώ και περισσότερο από δύο δεκαετίες πράσινα κόμματα αλλά και ρεύματα εντός της Σοσιαλδημοκρατίας έκρουαν τον κώδωνα του κινδύνου για την κλιματική αλλαγή. Οι εκκλήσεις τους δεν εισακούστηκαν από τους μεγάλους ρυπαντές κι έτσι η κλιματική αλλαγή μετατράπηκε σε κλιματική κρίση. Τα αποτελέσματά της είναι ιδιαίτερα οδυνηρά για την Μεσόγειο και για την χώρα μας. Η κλιματική κρίση εκδηλώθηκε με τις δασικές πυρκαγιές που αφάνισαν 1.300.000 στρέμματα μόνο σε μια χρονιά, το 2021. Όμως, οι κίνδυνοι και οι απειλές δεν

περιορίζονται στις δασικές πυρκαγιές. Η επιδημία της Covid 19 που μετατράπηκε σε πανδημία με περισσότερους από 5.000.000 νεκρούς παγκοσμίως, αποτελεί κι αυτή συνέπεια μίας, χωρίς αρχές, ανάπτυξης με διατάραξη της ισορροπίας της σχέσης μεταξύ του ανθρώπου και της φύσης. Η πανδημία επιδείνωσε και τα πάγια προβλήματα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Έτσι, παρά την προσπάθεια γιατρών και νοσηλευτών δεν μπορούν να υπερνικηθούν τα ελλείμματα οργάνωσης και λειτουργίας των δημόσιων νοσοκομείων (κακοδιοίκηση, πελατειασμός, διασπορά). Οι ευρωπαίοι σοσιαλδημοκράτες αντέδρασαν σθεναρά στη νέα κοινωνική και υγειονομική ανισότητα που δημιουργήθηκε με την πανδημία σημαίνοντας συναγερμό στην κοινωνία με το σύνθημα «κανένας δεν θα μείνει πίσω».

Αντί επιλόγου

Έχουν κουράσει οι κούφια περιεχομένου μεγαλοστομίες και ο ξύλινος πολιτικός λόγος. Στη θέση τους εμείς ως σοσιαλδημοκράτες επιδιώκουμε να ξανακάνουμε επίκαιρο το αίτημα του πρωτείου της Δημοκρατίας, της μείωσης των ανισοτήτων και των κοινωνικών και ατομικών δικαιωμάτων. Να σχεδιάσουμε από κοινού με τους πολίτες, και όχι μόνοι μας, ένα νέο κράτος, νέες μορφές δημόσιας εξουσίας που θα διασφαλίζουν τον αναγκαίο καινοτόμο αναπτυξιακό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό σχεδιασμό την ήπια και συμμετοχική ρύθμιση και τις στοχευμένες αναδιανεμητικές πολιτικές. Πολιτικές που θα στηρίζουν τους αδύναμους συμπολίτες μας με μέσο την ανάπτυξη της δυναμικής παραγωγικής κοινωνίας και θα συσπειρώνουν μια ισχυρή κοινωνική πλειοψηφία.